

Suvestinė redakcija nuo 2016-01-01

Isakymas paskelbtas: Žin. 2010, Nr. [33-1582](#), i. k. 1102210ISAK0003-163

Nauja redakcija nuo 2015-09-01:

Nr. [3-335\(1.5 E\)](#), 2015-08-13, paskelbta TAR 2015-08-14, i. k. 2015-12312

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

**DĖL TRAUKINIO MAŠINISTŲ NEFORMALIOJO MOKYMO PROGRAMŲ
REIKALAVIMŲ PATVIRTINIMO**

2010 m. kovo 16 d. Nr. 3-163

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatymo 5 straipsnio 3 dalies 5 punktu ir įgyvendindamas 2007 m. spalio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/59/EB dėl traukinių mašinistų, valdančių lokomotyvus ir traukinius geležinkelių sistemoje Bendrijos teritorijoje, sertifikavimo (OL 2007 L 315, p. 51), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. birželio 24 d. Komisijos direktyva 2014/82/ES (OL 2014 L 184, p. 11), nuostatas,

Preambulės pakeitimai:

Nr. [3-434\(1.5 E\)](#), 2015-10-20, paskelbta TAR 2015-10-20, i. k. 2015-15771

t v i r t i n u Traukinio mašinistų neformaliojo mokymo programų reikalavimus (pridedama).

SUSISIEKIMO MINISTRAS

ELIGIJUS MASIULIS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro
2010 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. 3-163
(Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro
2015 m. rugpjūčio 13 d. įsakymo
Nr. 3-335 (1.5 E) redakcija)

TRAUKINIO MAŠINISTŲ NEFORMALIOJO MOKYMO PROGRAMŲ REIKALAVIMAI

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Traukinio mašinistų neformaliojo mokymo programų reikalavimuose (toliau – Reikalavimai) nustatomi traukinio mašinistų neformaliojo mokymo programų traukinio mašinisto pažymėjimui gauti (toliau – mokymo programos) turinio, vertinimo tvarkos ir traukinio mašinistų mokymo metodikos reikalavimai.

2. Reikalavimuose vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto kodekse ir Lietuvos Respublikos geležinkelių transporto eismo saugos įstatyme.

II SKYRIUS MOKYMO PROGRAMŲ TURINYS

3. Mokymo programos turi būti sudaromos taip, kad asmeniui, pageidaujančiam gauti traukinio mašinisto pažymėjimą, būtų suteikta teorinių ir praktinių žinių, nesusijusių su konkrečių geležinkelių riedmenų naudojimu konkrečioje geležinkelių infrastruktūroje, apie:

3.1. traukinio mašinisto darbo specifiką, jo darbą reglamentuojančius teisės aktus, traukinio mašinistui keliamus reikalavimus ir darbo tvarkos taisykles;

3.2. geležinkelių transporto veiklą, geležinkelių transporto eismo saugos reikalavimus ir juos nustatančius teisės aktus, taikomus norminius techninius dokumentus;

3.3. geležinkelių infrastruktūrą;

3.4. ryšio priemonių traukiniuose naudojimą;

3.5. traukinius, jų sandarą ir techninius reikalavimus, taikomus geležinkelių riedmenims;

3.6. riziką, susijusią su geležinkelių transporto veikla;

3.7. pagrindinius fizikos dėsnius, veikiančius geležinkelių riedmenis ir jų sudedamąsias dalis.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3-434\(1.5 E\)](#), 2015-10-20, paskelbta TAR 2015-10-20, i. k. 2015-15771

3¹. Traukinio mašinisto pažymėjimą pageidaujantys gauti asmenys, baigę traukinio mašinistų mokymo programą, turi:

3¹.1. išmanyti geležinkelių transporto veiklos ir geležinkelių transporto eismo saugos principus, geležinkelių transporto veiklą ir geležinkelių transporto eismo saugą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimus, ypač susijusius su traukinio mašinistų sertifikavimu, pavojingųjų krovinių vežimu, aplinkos apsauga ir priešgaisrine sauga;

3¹.2. išmanyti traukinio mašinistui keliamus reikalavimus, traukinio mašinisto darbo specifiką ir atsakomybės sritis, elgesio ekstremaliosiose situacijose principus, norminius techninius dokumentus ir darbo tvarkos ir saugos taisykles;

3¹.3. suprasti, koks traukinio mašinisto elgesys, veiksmai, būseną yra nesuderinami su geležinkelių transporto eismo saugai svarbių užduočių atlikimu (vaistų, alkoholio, narkotinių ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimas, liga, stresas, nuovargis ir t. t.);

3¹.4. gebėti nustatyti su geležinkelių transporto veikla susijusių asmenų funkcijas ir atsakomybės sritis;

3¹.5. suprasti, kaip svarbu tiksliai vykdyti pareigas ir tiksliai taikyti darbo metodus;

3¹.6. suprasti sveikatos ir saugos svarbą (pvz., kaip reikia elgtis esant ant bėgių ir netoli jų, kaip saugiai įlipti į traukos riedmenis ir iš jų išlipti, ergonomikos dėsnius, personalo saugos taisykles, asmenines apsaugos priemones ir t. t.);

3¹.7. žinoti elgesio įgūdžius ir principus (streso valdymas, ekstremaliosios situacijos ir t. t.);

3¹.8. žinoti aplinkos apsaugos principus (taupus važiavimas ir t. t.);

3¹.9. išmanyti geležinkelių transporto eismo organizavimo būdus (vienkelis, dvikelis geležinkelis ir kt.);

3¹.10. išmanyti struktūrinius ir sisteminius geležinkelių infrastruktūros principus ir parametrus, bėgių, geležinkelio kelių, kelynų charakteristikas, geležinkelio statinių parametrus;

3¹.11. išmanyti geležinkelių signalizacijos ir traukinių valdymo sistemas, jų paskirtį ir veikimo principus;

3¹.12. išmanyti geležinkelių infrastruktūros saugos įrangą (įkaitusių ašidėžių aptiktuvai, dūmų detektoriai ir kt.) ir jos veikimo principus;

3¹.13. išmanyti traukiniuose naudojamą ryšio priemones (radijo ryšį tarp traukinio mašinisto ir traukinių eismo tvarkdario ir kt.), jų svarbą, išmanyti ryšio priemonių veikimo principus ir naudojimo procedūras, gebėti nustatyti asmenis, su kuriais ryšio priemonėmis turi susisiekti traukinio mašinistas, šių asmenų funkcijas ir atsakomybės sritis;

3¹.14. išmanyti traukos riedmenų tipus (elektriniai traukiniai, šilumvežiai, garvežiai ir kt.), geležinkelių riedmenų vidinio ir išorinio ženklavimo tvarką, ypač vežant pavojinguosius krovinius naudojamus simbolius, traukinio formavimo dokumentus;

3¹.15. gebėti apibūdinti geležinkelių riedmenų mechaninę sandarą (vežimėliai, kėbulas, mašinisto kabina, apsaugos sistemos ir kt.);

3¹.16. išmanyti geležinkelių riedmenų stabdžių sistemos veikimo ypatumus ir jos charakteristikų skaičiavimus;

3¹.17. gebėti nustatyti traukinio greitį, didžiausią leistiną geležinkelių riedmenų ašies apkrovą ir jėgas, veikiančias sankabą;

3¹.18. išmanyti rizikos, susijusios su geležinkelių transporto veikla, veiksnius ir šios rizikos mažinimo priemones;

3¹.19. išmanyti rikto atveju taikytinas procedūras, taip pat procedūras, kurios turi būti taikomos įvykus geležinkelių transporto eismo įvykiui ar katastrofai, kurių metu nukenčia traukinyje esantys žmonės (pvz., evakuacija);

3¹.20. išmanyti, kokios jėgos veikia ratą, gebėti nustatyti veiksnius, turinčius įtakos geležinkelių riedmenų greitėjimo ir stabdymo charakteristikoms (oro sąlygos, stabdžių įranga, prastesnis sukibimas, smėlio barstymas ir t. t.);

3¹.21. išmanyti elektrotechnikos principus (grandinės, įtampos matavimas ir t. t.), traukos elektros energijos tiekimo principus (kontaktinis tinklas, trečiasis bėgis ir t. t.).

Papildyta punktu:

Nr. [3-434\(1.5 E\)](#), 2015-10-20, paskelbta TAR 2015-10-20, i. k. 2015-15771

4. Praktinis mokymas turi sudaryti ne mažiau kaip 60 procentų mokymo dalykams skirtų valandų.

5. Traukinio mašinistų mokymas turi sudaryti ne mažiau kaip 640 akademinių valandų.

6. Asmenų, turinčių asmens, kurio darbas tiesiogiai susijęs su geležinkelių transporto eismu, pažymėjimą, mokymas turi sudaryti ne mažiau kaip 320 akademinių valandų.

III SKYRIUS

TRAUKINIO MAŠINISTŲ NEFORMALIOJO MOKYMO METODIKA

7. Mokymo programose nustatomi mokymo metodai gali apimti kompiuterines mokymo sistemas individualiam mokymui; geležinkelių riedmenų valdymo imitavimo įrenginių naudojimą sudarant galimybę įgyti praktinių žinių, kurių neįmanoma išmokyti realiomis sąlygomis; geležinkelio kelio vaizdo, matomo iš traukinio mašinisto kabinos, įrašus.

8. Aprašant mokymo programų praktinių mokymų metodus pirmenybė turi būti teikiama tokiam mokymo metodui, kai traukinio mašinistas lydi asmenį, pageidaujantį gauti traukinio mašinisto pažymėjimą, nustatytu maršrutu atitinkamą važiavimų skaičių dienos ir nakties metu.

IV SKYRIUS

MOKYMO PROGRAMŲ VERTINIMAS

9. Mokymo programos teikiamos vertinti ir tvirtinti Valstybinei geležinkelio inspekcijai prie Susisiekimo ministerijos (toliau – VGI). Mokymo programos VGI gali būti pateiktos tiesiogiai kreipiantis į VGI, per atstumą, mokymo programos skaitmeninė kopija gali būti siunčiama VGI interneto svetainėje nurodytu elektroninio pašto adresu.

10. VGI per 10 darbo dienų nuo traukinio mašinistų mokymo programos gavimo dienos įvertina, ar ji atitinka Reikalavimus, ir ją patvirtina.

11. Jeigu VGI nustato, kad mokymo programa neatitinka Reikalavimų ir turi būti tikslinama, VGI ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo mokymo programos gavimo dienos apie tai informuoja ją pateikusį fizinį ar juridinį asmenį ir nustato 30 kalendorinių dienų terminą trūkumams pašalinti.

12. Patvirtintų mokymo programų sąrašą VGI skelbia savo interneto svetainėje.

V SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

13. VGI sprendimai, susiję su Reikalavimų taikymu, gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3-335\(1.5 E\)](#), 2015-08-13, paskelbta TAR 2015-08-14, i. k. 2015-12312

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-545](#), 2011-09-14, Žin., 2011, Nr. 114-5367 (2011-09-17), i. k. 1112210ISAK0003-545

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2010 m. kovo 16 d. įsakymo Nr. 3-163 "Dėl Traukinio mašinistų mokymo programų reikalavimų patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-569](#), 2012-08-27, Žin., 2012, Nr. 102-5200 (2012-08-31), i. k. 1122210ISAK0003-569

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2010 m. kovo 16 d. įsakymo Nr. 3-163 "Dėl Traukinio mašinistų profesinio mokymo programų reikalavimų patvirtinimo" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-335\(1.5 E\)](#), 2015-08-13, paskelbta TAR 2015-08-14, i. k. 2015-12312

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2010 m. kovo 16 d. įsakymo Nr. 3-163 „Dėl Traukinio mašinistų profesinio mokymo programų reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, Įsakymas

Nr. [3-434\(1.5 E\)](#), 2015-10-20, paskelbta TAR 2015-10-20, i. k. 2015-15771

Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2015 m. birželio 18 d. įsakymo Nr. 3-257(1.5 E) „Dėl Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 2010 m. kovo 16 d. įsakymo Nr. 3-163 „Dėl Traukinio mašinistų profesinio mokymo programų reikalavimų patvirtinimo“ pakeitimo“ pakeitimo